

Päivähoitoyksikkö / toimipiste VY Pihlaja	Toimintakausi 2017-2018
Osoite Pihlajatie 32, 00270 Helsinki	
Puhelin 09 310 29468	Sähköpostiosoite pk.pihlaja@hel.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty 18.10.2017	Päiväkodin johtajan allekirjoitus ja nimenselvennys Outi Kakkonen

Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus

(ryhmät, esiopetuksessa olevien lasten määrä, tilat, pedagogiset tai toiminnalliset ratkaisut ja painotukset)

Kielikylpyryhmä Paprikoissa on 11 esiopetusikäistä lasta.
Esiopetusryhmä Rakuunoissa on 16 esiopetusikäistä lasta
Esiopetusryhmä Kardemummissa on 12 esiopetusikäistä lasta.

Päiväkodissa on ryhmien omien tilojen lisäksi käytössä yhteisiä tiloja: olohuone, alakerrassa oleva sali, kellarikerroksessa sijaitseva verstaas sekä päiväkodin muut tilat mahdollisuuksien mukaan.

Kaikessa opetuksessa ja toiminnassa toteutamme eheytetyn opetuksen periaatetta eri sisältöalueita monipuolisesti käyttäen. Työskentelemme koko ryhmänä, kahtena pienryhmänä tai pareittain.

Käytämme toiminnallisia työtapoja; lasten ehdotusten ja ajatusten pohjalta suunnittelemme, toteutamme ja arvioimme toimintaamme. Pidämme tärkeänä lapsen sensitiivistä kohtaamista, aidosti kuulluksi tulemistä sekä lapsen mielipiteiden ja ajatusten kuuntelemista. Tuemme ja kannattelemme lasten pitkäkestoisia leikkejä rikastuttamalla ja muuntamalla leikkiympäristöä tarvittaessa. Toiminnallisia työtapoja käyttäessämme on oleellista, että lasten oivalluksille jää tilaa. Esiopetuksessa toteutamme työkasvatusta opettamalla omatoimisuustaitoja kuten omista tavaroista huolehtimista sekä antamalla lapsille erilaisia apulais- ja työtehtäviä. Lapsen osallistaminen näkyy kaikessa toiminnassamme.

Kielikylpyryhmässä painopisteinä ovat myös ruotsin kieli ja vuorovaikutus. Tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys. Ymmärtämisen helpottamiseksi käytämme kuvia, laulu- ja lorukortteja, esineitä ja satupusseja. Myös elekieli, asioiden kertaus ja samojen fraasien käyttö rutiinitilanteissa auttaa lasta hahmottamaan olemistaan.

Pedagogiseen toimintaan liittyviä yhteistyökumppaneita ovat Helsingin yliopiston soveltavan kasvatustieteen laitos sekä Helsingin eri kulttuuritoiminnan palvelut, kuten kirjastot, teatterit ja museot. Kielikylpyryhmän kanssa yhteistyötä tekee lisäksi Folkhälsan.

Esiopetusryhmät käyttävät viereisen Meilahden yläasteen liikuntasalia ja liikumme myös liikuntaviraston urheilupuistoissa. Käymme Meilahden kirkossa juhlapyhien yhteydessä. Teemme yhteistyötä Meilahden ala-asteen koulun, The English School`n ja päiväkotin Ruskeasuon kielikylpyryhmän kanssa. Esiopetusryhmät käyvät lisäksi vuoden aikana tutustumassa lapsia kiinnostaviin kohteisiin. Suuri lukuseikkailu näkyy toiminnassamme kirjastojen kanssa tehtävänä yhteistyönä.

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppiminen

Kielellinen kehittyminen on kognitiivisen oppimisen ja kanssakäymisen perusta. Esiopetuksessa luomme ja vahvistamme pohjaa matemaattiselle ajattelulle. Havainnoimme ja tutkimme eri aistein ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Vastuu ympäristöstämme on yhteinen.

Ajattelun kehittäminen:

Liitämme eettisen kasvatuksen eri tilanteisiin ja käsittelemme sitä lasten kanssa keskustellen ja näin lapsen ajattelua kehittäen. Opetamme lapsille kriittistä ajattelua ja suhtautumista aina lisääntyvään informaatiotulvaan. Luomme sallivan ilmapiirin kriittiselle ajattelulle ja itseilmaiselle sekä ongelmien ratkaisulle.

Kulttuurinen osaaminen

Huomioimme eri kulttuureja ryhmän arjessa, mm. juhlat, kielet ja tavat. Tutustumme eri kulttuurien tapoihin ja hankimme tietoa mm. kirjoista, internetistä ja lasten vanhemmilta.

Vaalimme omia kulttuurisia perinteitämme Suomi 100 –juhlan merkeissä. Kielikyöpyryhmä tuo esille suomenruotsalaista kulttuuria mm. Lucia-juhlan kautta.

Lisäksi vierailut eri kulttuurikohteisiin ja tapahtumiin esimerkiksi, Kiasma, Kaupunginmuseo, Ooppera, Ateneum ja Luonnontieteellinen museo. Lapset vaikuttavat retkikohteiden valintaan.

Vuorovaikutus ja ilmaisu

Keskustelujen, esimerkkitalanteiden ja arjessa tapahtuvan vuorovaikutuksen kautta pohdimme yhdessä millainen on kiva kaveri ja miten lapset oppivat käsittelemään mahdollisia ristiriitoja myös keskenään. Henkilökuntamme on koulutettu Mini Verso-osaajiksi. Mini Verson avulla osallistamme lapset ristiriitatilanteiden selvittämiseen ja ratkaisujen löytämiseen. Sovittelutilanteissa kuuntelemme aktiivisesti osapuolten näkemykset ja ratkaisemme tilanteen yhdessä lasten kanssa. Pohdimme miten eri tilanteissa kannattaisi toimia jatkossa.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Arjen taitoja vahvistetaan rohkaisemalla lasta yrittämiseen, terveydestä huolehtimiseen ja kohtaamaan haasteita. Lasta rohkaistaan yrittämiseen ja kohtaamaan haasteita: hygienia, vaatetus, ruokailu. Hammashoitaja vierailee ryhmässä.

Lasta rohkaistaan pyytämään apua. Arjen tilanteissa harjoitellaan tunteiden ilmaisemista ja säätelyä.

Liikunnan merkitys on tärkeä hyvinvoinnille ja terveydelle. Olemme mukana lasten liikkumista lisäävässä ja kehittävässä "Ilo kasvaa liikkuen" projektissa. Toimintaamme ohjaa alle kahdeksanvuotiaiden liikuntasuosituksia. Harjoitteleminen turvallista liikkumista liikenteessä, johon kuuluvat sekä Kanervan oma että kaupungin liikenneopetus.

Monilukutaito

Monilukutaito on kerrontaa, kuuntelemista ja analysointia. Tutustutaan sanomalehtiin esimerkiksi viikon uutinen ja sen käsittely, kirja-arvostelut, lasten pitämä Minä-kirja, jossa he pääsevät

kuvittamaan/sanoittamaan tunteitaan ja ajatuksiaan, tulkitaan eleitä ja ilmeitä valokuvista.

Tutustutaan kirjaimiin ja numeroihin. Harjoitellaan ja hyödynnetään TVT-laitteita ja ohjelmia (esim.

Aurasmaa). Monilukutaitoa ovat myös vuorovaikutus toisten kanssa ja ympäristön viestien tulkinta (esimerkiksi liikennemerkit). Näitä taitoja harjoitteleminen päivittäin.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tutustutaan eri laitteisiin sekä harjoitellaan niiden käyttöä. Hankitaan tietoa hyödyntämällä sanomalehtiä, kirjoja ja erilaisia sovelluksia esimerkiksi Sports tracker, Google maps, Aparaaatti saari – ohjelma, Ekapeli kielellisiä valmiuksia vahvistamassa. Vuorovaikutus toisten kanssa on merkittävässä roolissa. Lapsia ohjataan monipuoliseen tiedonhallintaan.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Aikuisella on herkkyyks ja aikaa kuunnella lasta. Lapset suunnittelevat, toteuttavat sekä arvioivat toimintaa. Menetelmät; Lasten kokoukset, lapsen itsearviointi, viikkoarviointi.

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Esiopetusryhmissä on toimintakauden aikana käynnissä monenlaisia projekteja ja oppimiskokonaisuuksia, joista informoimme vanhempia viikoittain. Teemoja on liittyen esiopetuksen sisältöihin, mediakasvatukseen ja Suomi 100 –aiheeseen

<p>Toiminnan dokumentointi ja arviointi Toimintaa dokumentoidaan ja arvioidaan monin tavoin. Havainnointi ja toiminnan arviointi ovat osa jokaisen työntekijän jokaista työpäivää. Työskentelyä muokataan vastaamaan lasten tarpeita. Dokumentoimme kuvin, lasten tekemiä töitä ja käytössä olevaan minä kirjaan taltioidaan lasten elämää esiopetuksessa. Esiopetussuunnitelmat ovat vahva osa arviointimme tukena.</p>	
<p>Huoltajien osallisuus Huoltajan osallistuvat toimintakauden aikana esiopetussuunnitelman ja päiväkodin toimintasuunnitelman tekoon. Vanhempien osallisuus näkyy vanhempainiltoihin osallistumisena sekä päivittäiset keskustelut ovat tärkeä osallisuuden muoto.</p>	
<p>Yhteisöllinen oppilashuolto (opetusryhmien hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, sukupuolten tasa-arvo) Oppilashuollon tavoitteena on edistää lapsen hyvää oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä ongelmia ja tarjota lapselle ja perheelle tukea tarvittaessa.</p> <p>Teemme tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä sosiaalihuollon, perheneuvolan, neuvolapsykologin ja kuraattoripalvelujen kanssa. Lisäksi kiertävä erityislastentarhanopettaja ja suomi toisena kielenä lastentarhanopettaja konsultoivat päiväkotia vuosittain.</p> <p>Panostamme kiusaamisen ehkäisyyn, emme hyväksy kiusaamista missään muodossa. Aikuisella on tärkeä rooli huomata ja puuttua kiusaamistilanteisiin. Ristiriitatilanteiden selvittämisiin voi mennä aikaa, silti emme käytä rangaistuksia, vaan selvitämme asiat keskustellen asianomaisten kanssa ja löydämme niihin yhdessä ratkaisuja ja keinoja.</p> <p>Turvallisessa ryhmässä, jossa kaikki lapset tulevat huomioiduksi yksilönä, ryhmädynamiikka kehittyy ja kiusaamista esiintyy vähemmän. Tuemme lapsen itsetunnon ja minäkuvan kehittymistä positiivisen palautteen ja onnistumisen kokemusten avulla. Ohjaamme lapsia tutustumaan toisiinsa ja toimimaan ryhmässä. Luomme lasten kanssa ryhmän yhteiset pelisäännöt.</p> <p>Käytämme myös Askeleittain-ohjelmaa, joka on sosiaalista kehitystä ja tunteita tukeva opetusohjelma. Ohjelman avulla harjoittemme empatiataitoja, ongelmanratkaisutaitoja, itsehillintää sekä tunteiden säätelyä.</p> <p>Huolehdimme siitä, etteivät lapset jää leikki- ja toimintatilanteissa ulkopuolisiksi ja yksin. Pysyvät ja varhain solmitut ystävyyssuhteet kannattelevat lasta. Aikuisen on tärkeä kiinnittää kaikessa viestinnässä huomiota omiin vuorovaikutustapoihin ja asenteisiin ja kuulla aidosti lasta.</p>	
<p>Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki Eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia tuetaan etenkin kielitietoisella puheella, mutta myös kuvin ja selkein ohjein. Tarpeen vaatiessa apunamme on alueemme S2-opettaja.</p>	
<p>Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt Huoltajille kerrotaan poikkeavaan koulun aloitukseen liittyvistä asioista ja kuulemismenettelyistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - yksilölliset tehostetun ja erityisen tuen suunnitelmat kirjataan lapsikohtaisiin suunnitelmiin. - moniammatilliseen arviointikeskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, lastentarhanopettaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja sekä tarvittaessa suomi toisena kielenä –opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija 	
<p>Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (yhteistoimintasuunnitelma) Liite</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä</p>
<p>Muut yhteistyötahot</p>	